

Nordre Follo KrF

Program 2019-2023

Sammen for et varmere samfunn

copyright: colourbox.no

KrFs visjon for Nordre Follo kommune

Nordre Follo skal være et livskraftig, varmt og inkluderende lokalsamfunn forankret i en kristendemokratisk ideologi som ivaretar menneskeverdet, nestekjærligheten og forvalteransvaret. Til grunn for politikken ligger synet på det enkelte menneskes unike verdi, på tross av ulike utgangspunkt, forutsetninger og egenskaper. Mennesket har en iboende og ukrenkelig egenverdi og alle mennesker har det samme menneskeverdet. Dette skal prege vår politikk og forplikte oss til å arbeide for økt omsorg for våre medmennesker og en rettferdig forvaltning av Nordre Follo ressurser. Vårt mål er et lokalsamfunn med god livskvalitet for hvert enkelt menneske. Vi tror at dette utvikles best i samspill mellom det enkelte mennesket, offentlige myndigheter og privat/frivillig/ideell virksomhet.

KrFs verdigrunnlag:

a) Det kristne menneskesynet

Alle mennesker har samme verdi, og avgjørelser som berører andre mennesker skal preges av respekt og likeverd. Menneskeverd skal ikke graderes ut fra alder, prestasjoner, kjønn, seksuell legning, bosted, hudfarge, tro eller livssyn.

b) Nestekjærlighet

Nestekjærligheten forplikter oss til handling til beste for våre medmennesker. Det inkluderer alle mennesker. Nestekjærlighet innebærer en radikal solidaritet og krever aktiv handling. Dette gjelder alle, og kjenner ingen landegrenser.

c) Forvalteransvaret

Forvalteransvaret forplikter oss til å ta vare på og utnytte jordens og menneskelige ressurser til det beste for alle og for fremtidige generasjoner. Naturen i Nordre Follo gir store muligheter, og vi har ansvar for at den forvaltes til beste for alle som bor her. Forvalteransvaret innebærer også å ivareta gode kultur - og verditradisjoner.

NORDRE FOLLO KRFS PROGRAM FOR PERIODEN 2019 TIL 2023

Dette vil krF arbeide for i Nordre Follo:

1. Mennesket og fellesskapet

Et godt bomiljø kjennetegnes av gode sosiale nettverk og sosiale møteplasser. Gode fritidstilbud er viktig for å lykkes med å videreutvikle sosiale nettverk og forebygge ensomhet. Enkelte grupper i befolkningen trenger særskilt tilrettelegging for å finne seg til rette i lokalmiljøet og for å bo godt. Dette gjelder blant annet innflyttere, innvandrere og mennesker med redusert funksjonsevne av ulik karakter. Kommunen må legge til rette sine tjenester, infrastruktur og bygninger også i forhold til disse. KrF har en grunnleggende positiv holdning til innvandring, og legger vekt på synliggjøring og bruk av ressurspersoner blant nye innbyggere i kommunen.

KrF i Nordre Follo vil:

- arbeide for gode idretts- og kulturtilbud
- legge til rette for sosiale og kulturelle møtesteder
- arbeide for at kommunen legger til rette sine tjenester, infrastruktur og bygninger for innbyggere som trenger særskilt tilrettelegging
- arbeide for rask integrering av innvandrere og flyktninger

2. Frivillighet/frivillige organisasjoner

KrF ønsker et blomstrende mangfold av det frivillige arbeidet i kommunen. Frivilligheten skal ha gode vilkår. KrF ønsker en utvikling som innebærer at vi tar vare på - og videreutvikler det arbeidet som gjennom generasjoner er båret fram av idealisme. Kommunen må på ulike vis stimulere innbyggerne til å delta

aktivt i lokalsamfunnet gjennom frivillig arbeid og gjennom frivillige organisasjoner. Gode dugnadstradisjoner må holdes i hevd.

Potensialet for frivillig innsats er stort, og å ta felles ansvar vil komme både den enkelte og kommunen til gode i form av økt livskvalitet for den enkelte og som forebygging av sosiale, fysiske og mentale problemer.

KrF i Nordre Follo vil:

- at frivillige organisasjoner skal ha forutsigbare og rimelige rammevilkår for leie av lokaler til sine aktiviteter
- at frivilligheten ikke må kveles av byråkrati, kontroll og reguleringer
- at kommunen skal invitere til årlige kontaktmøter og idé-verksteder med frivillige organisasjoner
- ta initiativ til forpliktende samarbeid mellom kommunen og frivillige organisasjoner for å styrke mangfoldet og innovasjon i tilbudet til kommunens innbyggere

3. Idrett og friluftsliv

KrF vil at barn og unge i Nordre Follo kommune skal kunne gis tilbud om å drive idrett og friluftsliv tilpasset egne interesser og ambisjonsnivå. Det betyr at det må tilrettelegges for både enkel egenorganisert lokal aktivitet og til konkurranseidrett. KrF mener at aktiviteten i hovedsak skal organiseres og drives av idrettslagene og frivillige organisasjoner. Kommunen skal tilrettelegge for aktiviteten med hensiktsmessige anlegg. I kommunale anlegg skal barn og unge ha prioritet. KrF vil arbeide for at også den delen av befolkningen som ikke er aktive innenfor organisert idrett og friluftsliv skal ha gode muligheter til fysisk aktivitet.

copyright: colourbox.no

KrF mener at kommunen må samarbeide med idrettsrådet og idrettslagene om sentrale prioriteringer når det gjelder videre utvikling og utbygging av anlegg.

KrF i Nordre Follo vil:

- at det skal legges til rette for aktiv bruk av marka
- sikre utvidelser av turstier og lysløyper
- sikre anlegg og plass for utendørsaktiviteter
- at idrettens prioriteringer må tillegges stor vekt ved utbygging av anlegg
- øke dekingen av idrettsanlegg pr innbygger
- sikre vedlikehold av eksisterende anlegg
- legge til rette for at idrettslag selv kan bygge og drive idrettsanlegg

4. Familien

Familiepolitikken må kjennetegnes av valgfrihet og fleksibilitet. Velfungerende familier er en viktig faktor for at lokal-samfunnet skal fungere godt, og det reduserer behovet for å sette inn særskilte tiltak. Avgjørelser som gjelder familiene skal tas av familiene selv, og kommunen skal strekke seg langt for å imøtekomme familienes behov. Når familiene trenger bistand skal kommunen stille opp. Det skal

være lav terskel for å melde om bekymringer, og alle tjenesteområder som jobber med barn skal jobbe sammen for at hvert enkelt barn har en god og trygg hverdag. Det må legges til rette for at førstegangsetablere, småbarnsfamilier og enslige skal ha råd til å bosette seg i kommunen.

KrF i Nordre Follo vil:

- sikre et godt samarbeid mellom kommunen og NAV for å gi utsatte familier og brukere av kommunal sosialhjelp god oppfølging og hjelp til selvhjelp.
- holde barnetrygden utenfor utregningen av sosialhjelp
- at alle nybakte foreldre får tilbud om foreldreveiledning, og at foreldreveiledning er en del av det grunnleggende forebyggende arbeidet i kommunen
- at samarbeid mellom barnevern, barnehager, skole og kvalifiseringssenteret styrkes
- opprettholde tilbud om åpen barnehage
- at barnefamilier skal ha fleksibilitet i organiseringen av sin egen hverdag
- jobbe for rullerende barnehageopptak
- at arbeid mot vold i nære relasjoner styrkes
- sikre god jordmordekning i kommunen, og kort avstand til helsestasjonen

PROGRAM 2019-2023

copyright: colourbox.no

5. Helse og omsorg

KrF ønsker et helsetilbud der pasientens behov og kvalitet i tjenestene er i fokus.

Eldreomsorg

På samme måte som andre innbyggere i Nordre Follo, har eldre rett på gode og tilpassede tjenester.

De fleste eldre ønsker å bo hjemme så lenge de følger seg trygge der. Kommunen må legge vekt på forebygging og god livskvalitet for alle seniorinnbyggere. Hjemmeboende pleietrengende må få god pleie og det må tilbys avlastningsplasser. Nordre Folløs økende eldrebefolkning krever fortsatt utbygging av sykehjems plasser og etablering av kvalitativt gode sykehjem. KrF ønsker at det skal legges til grunn en verdighetsgaranti for kommunens tjenesteyting overfor eldre. En verdighetsgaranti skal gi sikkerhet for at de eldre blir ivaretatt på en respektfull måte, og ut fra den enkeltes behov og medisinske tilstand.

KrF i Nordre Follo vil:

- bygge flere sykehjems- og omsorgsplasser, i takt med behovet
- sørge for at forsvarlig bemanning på sykehjemmene sikres

- sikre opplæring for ansatte i eldreomsorgen slik at verdighetsgarantien etterlevs
- at kommunen må sikre god legedekning på sykehjem

- at kommunen vurderer en mobil legetjeneste som kan reise ut til pasientene, primært til barnefamilier og eldre, når disse er for syke til å komme seg til legevakt

- stimulere friske eldre til å delta som frivillige miljøarbeidere ved sykehjem, institusjoner og i besøkstjenester mv.

- Jobbe for innovasjonstiltak på sykehjemmene og dagsentrene

- Sikre god kvalitet på måltidene på sykehjemmene

- Satse på velferdsteknologi for å forenkle praktiske oppgaver, og gjøre hverdagen tryggere for pasientene

Seniortiltak

Seniorer representerer en stor ressurs. Kommunen må stimulere seniorer til aktiv deltakelse i lokalsamfunnet. Eldresentre og omsorgsleiligheter må videreutvikles. Livslang læring er et viktig prinsipp innen utdanning i Norge. Kommunen må legge til rette for at seniorer får muligheter til å utvikle seg og tilegne seg ny kunnskap.

PROGRAM 2019-2023

KrF i Nordre Follo vil:

- at kommunen bidrar til gode møteplasser i gangavstand fra bomiljøene
- at det arrangeres kurs om kosthold i samarbeid med idrettslagene, frivillige organisasjoner, private aktører og kommunens egne tilbud
- at det gis et tilbud om bl.a. dataopplæring for eldre, og at kommunen fortsatt støtter og legger til rette for seniorakademiet og andre undervisningstiltak for denne målgruppen

Folkehelse

Oppmerksomheten om generelle folkehelse-tiltak må økes. KrF vil at det skal legges til rette for lavterskeltilbud for fysisk aktivitet for alle aldersgrupper. Det bør også arrangeres åpne kurs om kosthold og livsstil, i samarbeid med idrettslagene, frivillige organisasjoner, private aktører og kommunens egne tilbud.

KrF i Nordre Follo vil:

- bygge flere gang- og sykkelstier
- opprettholde et godt lysløypetilbud
- at alle skoleelever skal ha en time fysisk aktivitet hver dag
- at skolene og barnehagene ofte skal være ute i naturen
- Sikre folks nærhet til naturen

Ungdomshelse

Hverdagen til mange unge er preget av press, forventninger og urealistiske krav til hvordan man bør være. Ungdommer som ikke mestrer hverdagen kan ha vanskeligheter med å utvikle god fysisk og psykisk helse. De må derfor sikres god oppfølging og forebyggende

tiltak. Skolehelsetjenesten i samarbeid med miljøarbeidere må være et lavterskeltilbud som skal være tilgjengelig for alle elever.

Rus er blant de største ungdomsproblemene i Nordre Follo kommune. KrF har som mål at Nordre Follo kommune skal være landets beste kommune på rusforebygging. Kommunen må stimulere til samarbeid mellom hjem, skole, ungdomsklubber, politi og frivillige for å få et best mulig tilbud, og utarbeide en rusplan spesielt rettet mot ungdom.

Ski kommune har gjennom Frisklivssentralen gitt veiledning til barn og unge som ønsker å endre levevaner knyttet til fysisk aktivitet, kosthold, tobakkslutt og søvn. For unge har det vært en dialog med lege, helsesykepleier, NAV og annet helsepersonell hvor det kan skrives ut en frisklivsresept for unge som står i fare for å få livsstilssykdommer. KrF vil opprettholde denne tjenesten i Nordre Follo.

KrF i Nordre Follo vil:

- videreutvikle skolehelsetjenestetilbudet, slik at tjenesten blir mer tilgjengelig for barn og unge
- at ventetiden for time hos psykolog reduseres
- at kommunen aktivt gjennomfører tiltak for bekjempelse av rus blant ungdom i Oppegård
- at elever som er i en vanskelig livssituasjon, som for eksempel ved skilsmisse, får et individuelt tilbud eller tilbud i gruppe
- Opprettholde og styrke rusfritt fritidstilbud for barn og ungdom
- Legge til rette for uorganiserte aktiviteter
- At ordningen med en frisklivsresept opprettholdes for barn og unge 0-18 år

copyright: colourbox.no

6. Barnehage

Barn og unge utvikler sine evner gjennom læring, arbeid og kulturelle aktiviteter. Kvaliteten i barnehagene må være viktigere enn hvem som eier og driver dem. Kommunen må legge til rette for utbygging av både offentlige, private og ideelle barnehager. Tilbudet må være fleksibelt og brukervennlig for å imøtekomme familienes ulike behov.

KrF i Nordre Follo vil:

- at kommunen sikrer barnehageutbygging tilpasset det reelle behovet
- at private barnehager må opprettholde sin status og økonomi, og at de må ha mulighet for videreutvikling
- at barnehageopptaket er fleksibelt
- at det sikres god voksnetthet i barnehagene, med pedagogisk utdannelse

7. Skole og SFO

Alle mennesker er unike og har sine sterke og svake sider. KrF mener skolen må få fram det mangfoldet av talenter som skoleungdom besitter. Praktiske egenskaper er like viktige som teoretiske, og den praktiske delen av undervisningen må styrkes.

Skolen skal ikke bare handle om å tilegne seg kunnskap, men også om å oppleve livskvalitet. Et godt psykososialt miljø er viktig for å trives, og trivsel er viktig for å prestere. Det må være nulltoleranse for mobbing i skolene. Å forebygge mobbing krever kontinuerlig arbeid fra skolens side.

Kommunens viktigste bidrag til å unngå frafall i videregående skole er en kvalitativ god grunnskole, som ser elevenes behov og som på en positiv måte stimulerer elevene til innsats.

Et nærmere samarbeid mellom skole og arbeidsliv/næringsliv er viktig. Ungdom må sikres fritt skolevalg. Entreprenørskap i skolen og styrket opplæring i arbeidslivet må prioriteres. Midler til kompetanseheving blant

lærere og godt vedlikehold av skolebygg må også sikres.

KrF i Nordre Follo vil:

- at arbeidet mot mobbing styrkes og at det opprettes et eget mobbeombud i kommunen
- sikre god lærertetthet på alle trinn
- at flere praktiske virkemidler i undervisningen tas i bruk, også i teoretiske fag
- innføre tegnspråk som valgfag på ungdomsskolen
- gjennomføre forsøk med leksefri skole ved minst én barneskole og én ungdomsskole
- sette inn målrettede tiltak mot elever med svake basisferdigheter
- øke samarbeidet mellom skole og næringsliv for eksempel ved bedriftsbesøk og elevbedrifter
- sikre kompetanseheving for lærere gjennom etter- og videreutdanning
- styrke sosiallærertjenesten og andre støttefunksjoner i barneskolen
- at SFO-tiden også kan brukes til samarbeid med kulturskolen, kirken og frivillige aktører
- sikre elevenes rett til et sterkt elevdemokrati og samfunnsengasjement

8. Kirker og trossamfunn

Trosfrihet er en grunnleggende rett i et demokratisk samfunn. Kirker og trossamfunn er viktige tradisjonsbærere. KrF vil bevare og videreutvikle den kristne etikk og kulturarv som fellesverdi, og sikre livssynsminoritetenes rettigheter. KrF vil kjempe for respekt for tro og livssyn i det offentlige rom. Gjennom møter med mennesker i ulike livssituasjoner er kirken en viktig institusjon. KrF vil støtte opp om arbeidet med trosopplæring, ungdomsarbeid, diakoni, kultur i kirken og relasjonsbygging i familier. Vi vil også arbeide for at kommunen skal sette av tilstrekkelige midler til vedlikehold av kirker og kirkelige anlegg, og gi menigheter, tros- og livssynssamfunn gode arbeidsvilkår.

KrF i Nordre Follo vil:

- at kommunen må sikre gode økonomiske vilkår for menigheter, tros- og livssynssamfunn
- at det må sikres et løpende vedlikehold av kirkebygg og anlegg
- at det settes av nok midler til å sikre diakonale tjenester i en raskt voksende og samtidig aldrende befolkning

9. Kultur

Kultur er grunnleggende for livskvalitet og utvikling. Kultur er basis for identitetsutvikling og forankring, og den er et utgangspunkt for engasjement, kreativitet, opplevelser og sosialt fellesskap. KrF vil stimulere til et mangfoldig og engasjerende kulturliv der frivillige er viktige aktører.

Kolbotn sentrum er et kulturelt og sosialt møtested for alle generasjoner. Kolben gir mange muligheter for aktiviteter og kulturelle opplevelser for ulike aldersgrupper. Men det er også viktig å bevare andre møteplasser i kommunen, som grendehus og eldresenter sør i kommunen. Våre kirker er også viktige møteplasser der sosiale aktiviteter og kunst har en stor plass.

KrF i Nordre Follo vil:

- at kommunen skal bidra til et bredt kulturtilbud til alle generasjoner
- at kommunen skal støtte opp under arbeid i frivillige lag og foreninger
- at kulturskolens tilbud skal videreutvikles, og ventelistene reduseres
- at beboere på våre sykehjem skal få gode kulturopplevelser
- at biblioteket får nok ressurser og riktig teknologi til å møte utfordringene som økt brukerantall medfører
- opprettholde og videreutvikle tilbudet med meråpent bibliotek
- søke tettere samarbeid med kulturinstitusjoner i regionen

10. Infrastruktur, arealutnyttelse og boligpolitikk

Mange i Nordre Follo pendler til arbeid. Det krever gode kollektivtransport med buss og tog til både Oslo-området og internt i kommunen. KrF vil arbeide for god offentlig kommunikasjon i kommunen. Gangveier og sykkelstier må prioriteres for å sikre barn trygg skolevei, og for å skille gående, syklende og kjørende trafikk i alle deler av kommunen. Det må også arbeides for bedre kollektivtilbud mellom Nordre Follo og Follo for øvrig.

Nordre Follo kommune er med sin beliggenhet naturlig utsatt for utbyggingspress. KrF er opptatt av at videre boligutbygging bør være moderat. Utbygging må skje i best mulig balanse med det biologiske mangfoldet, slik at matjord og vannressurser bevares og at attraktive friluftarealer i skog og utmark ikke

bygges ned. Ny østre linje (ny togtrase fra Ski til Kråkstad) må bygges slik at dyrka mark blir i minst mulig grad berørt.

KrF er opptatt av at lokalmiljøene skal være levende og at de skal gi stimulans til barn og unges utfoldelse. Historiske steder må ryddes og gjøres til attraktive turmål. Nordre Follo KrF vil arbeide aktivt for det skal bli flere attraktive turmål i den nye kommunen vår.

KrF i Nordre Follo vil:

- sikre en moderat utbyggingstakt for nye boliger, fortrinnsvis ved fortetting langs jernbanen
- at matjord i kommunen bevares, og at planlegging og utbygging tar hensyn til viktige kulturminner og til det biologiske mangfoldet
- vurdere tiltak i farlige krysningspunkt for å sikre barn en trygg skolevei
- At nye bygg skal ha en høy estetisk kvalitet

11. Natur, miljø og samferdsel

Nordre Follo må bidra til at naturen i Østlandsregionen bevares. Dette er viktig først og fremst fordi naturen har en verdi i seg selv, men det er også et bidrag for å øke livskvaliteten til kommunens innbyggere.

Østmarka er en naturressurs som bør vernes for framtida, og KrF vil støtte arbeidet for å gjøre dette området til en nasjonalpark. Kommuneskogen i Ski bør også inngå i planene for dette vernearbeidet. KrF vil arbeide for at kommuneskogen i Nordre Follo får status som verneområde, enten som nasjonalpark eller landskapsvernområde.

En nasjonalpark innebærer at dagens aktiviteter kan opprettholdes, men det vil legges begrensninger på økonomisk utnyttelse av områdene i form av skogsdrift, boligbygging og industri. Dette programforslaget er et lokalt bidrag for å bevare naturen og sette grenser for menneskelig aktivitet. Dette er viktig for å oppnå nasjonale og internasjonale mål for klima- og miljøvern.

KrF i Nordre Follo vil:

- at Østmarka får status som nasjonalpark
- at kommuneskogen i Ski innlemmes i planene for Østmarka
- at kvaliteten på vannressursene i regionen sikres
- at kollektiv transport i kommune skal bli et reelt alternativ til privat bilkjøring
- at offentlige bygg og privatboliger skal være energieffektive og miljøvennlige
- at miljøstasjoner for avfallshåndtering skal være fleksible og tilpasset innbyggernes behov
- at det vedtas en forpliktende klima- og energiplan hvor utslippskutt tallfestes

12. Næringsliv

KrF ønsker etablering av kunnskapsbaserte arbeidsplasser i kommunen og at eksisterende næringsliv sikres gode vekstvilkår. Den nye Follobanen gir kommune et særlig ansvar for å tilrettelegge for etablering av arbeidsplasser som er lett tilgjengelig med kollektivtransport. Det er viktig at kommunen legger til rette for å sikre at næringslivets interesser ikke kommer i konflikt med forvaltning av vannkvalitet og naturressurser i regionen.

KrF i Nordre Follo vil:

- legge til rette for gründere og unge næringsdrivende
- sikre hensiktsmessig og miljøvennlig adkomst til næringsområder og bedrifter

13. Kommunal forvaltning og service

Den kommunale forvaltningen er til for innbyggerne, og skal møte innbyggerne med respekt, effektivitet og god service. Kommuneforvaltningen skal også lage beslutningsgrunnlag for politikerne, slik at gode vedtak fattes til beste for innbyggere, lokalmiljøet og kommunen. Kommunen er samtidig en stor arbeidsgiver, som skal legge vekt på kompetanseutvikling, god personalpolitikk og kostnadseffektiv drift.

KrF i Nordre Follo vil:

- at kommunens ledelse skal jobbe aktivt for å rekruttere og beholde dyktige medarbeidere
- at serviceinnstilling og humør skal prege alle ledd i den kommunale forvaltningen
- at kommunens ansatte fortsatt skal stimuleres til å tenke forenkling og effektivisering for å få maksimalt ut av skattepengene
- at kommunen skal arbeide for et høyest mulig nærvær

14. Økonomi

Det er meget viktig å forsatt å holde oppmerksomheten på stram kommuneøkonomi for å sikre langsiktig trygghet for de kommunale tjenestetilbudet. For å oppnå dette må kommunen kontinuerlig vurdere omstilling, effektivisering, gode innkjøps- og anbudsordninger og salg av eiendom. Lånegjelden må reduseres.

KrF i Nordre Follo vil arbeide for:

- å sikre en god og stabil kommuneøkonomi
- å redusere kommunens lånegjeld
- å selge kommunal eiendom på en kostnadseffektiv måte
- å ikke innføre eiendomsskatt

*Sammen for et
varmere samfunn*

Nordre Follo KrF vil arbeide for

Mer tid til det viktigste – enten det er barna i familien, den enkelte elev, eller omsorg for de eldre og dem som trenger det mest

Et bærekraftig samfunn der vi ikke lever over evne, og tar klimautfordringene på alvor

Et seniorvennlig samfunn, der eldre kan være trygge på at samfunnet stiller opp og de får sykehjems plass når de trenger det